

Directoraat Generaal
Curatieve Zorg
Directie Patiënt en
Zorgordening
Team C

Opgesteld door

Aan

Minister VWS

Deadline: 29 mei 2026

25/5/26

nota

TER BESLISSING

Kamerbrief stand van zaken eerlijk speelveld

Datum
21 mei 2026

Kenmerk
4385087-1098460-PZo

Bijlage(n)
3

1. Aanleiding

- In het AZWA is afspraak E4 *We zorgen dat iedereen een eerlijke bijdrage* (eerlijk speelveld) levert opgenomen. Deze bestaat uit 2 onderdelen: gecontracteerde en niet-gecontracteerde zorg - met bijzondere aandacht voor de wijkverpleging en geestelijke gezondheidszorg (ggz) - en ziekenhuizen en zelfstandige behandelcentra (zbc's). De afspraak was dat VWS in Q1 een samenhangend pakket van maatregelen zou opleveren. Dat is opgeschoven naar Q2, mede vanwege het coalitieakkoord.
- De Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) heeft in het kader van dit traject een advies over de bekostiging van de medisch-specialistische zorg (msz) opgeleverd. Dat is begin januari aan de Kamer toegestuurd.
- In april heeft onderzoeksbureau Gupta een feitenbasis voor deze AZWA-afpraak opgeleverd en heeft de landsadvocaat een advies over de juridische haalbaarheid van enkele maatregelen opgeleverd. Deze zijn nog niet aan de Kamer aangeboden.
- De recent verzonden beleidsbrief van VWS heeft op veel punten een directe relatie met AZWA-afpraak E4.
- Het doel van deze brief is om de rapporten van Gupta en de landsadvocaat met een korte beleidsreactie aan de Kamer aan te bieden en tevens te beschrijven hoe het kabinet de opgedane inzichten betreft bij de uitwerking van het voorgenomen beleid zoals beschreven in de beleidsbrief van VWS, en daarin de trajecten 'een zorglandschap dat past' en 'zekerheid dat passende zorg er is' als belangrijke basis van het realiseren van een eerlijk speelveld ziet.

Deadline: de deadline van versturen van de Kamerbrief is 29 mei. Tegelijkertijd worden de feitenbasis en het advies van de landsadvocaat aangeboden aan de AZWA-partijen ten behoeve van een overleg op 9 juni.

2. Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd akkoord te gaan met verzending van bijgevoegde Kamerbrief en het advies van de NZa aan de Tweede Kamer.

3. Kernpunten

Inhoud

Met deze brief informeert het kabinet de Kamer over:

- De rapporten die recentelijk in het kader van dit traject zijn opgeleverd.
- Het voorgenomen beleid.

- De reactie van het kabinet op de brandbrief van de Nederlandse Vereniging van Ziekenhuizen (NVZ): 'Noodplan nodig tegen uitholling ziekenhuizen'.

Datum
27 januari 2026

Rapporten Gupta, landsadvocaat en NZa

- Gupta: De feitenbasis onderschrijft volgens het kabinet dat er meer sturing nodig is op de organisatie van zorg in de regio, om passende zorg te waarborgen en te stimuleren dat iedereen een eerlijke bijdrage levert. Niet omdat uit de feiten evident blijkt welke zorgaanbieders wel of geen eerlijke bijdrage leveren. Op basis van de feitenbasis is immers niet eenduidig vast te stellen welke zorgaanbieders passende zorg verlenen en welke zorgaanbieders niet, en in welke mate de verschillen in tarieven aansluiten bij de verschillende in geleverde zorg en organisatie tussen de verschillende typen zorgaanbieders. Wel is meer sturing nodig omdat er duidelijk sprake is van een grote mate van versnippering van het zorgaanbod. Versnippering van het zorgaanbod is een probleem omdat het regionale samenwerking tussen zorgaanbieders bemoeilijkt die van essentieel belang is voor het leveren van passende zorg.
- Landadvocaat: Het kabinet volgt de adviezen van de landsadvocaat over de geringe juridische haalbaarheid van de maatregelen overeenkomstplicht op basis van artikel 12 van de Zorgverzekeringswet (Zvw), coulanaceverbod en verbod op reclame-uitingen over coulanaceverlening. Bovendien geldt dat deze maatregelen minder relevant zijn geworden aangezien het kabinet werkt aan het afschaffen van de vergoeding van niet-gecontracteerde zorg.
- NZa: Het kabinet onderschrijft de conclusie van de NZa dat nadere prestatiedifferentiatie voor alleen de planbare zorg niet de juiste route is. Het kabinet kiest er daarom niet voor om aparte prestaties voor planbare zorg in te voeren, maar richt zich op verbetering van de transparantie van wat onder welke tarieven valt en op een meer evenwichtige contractering.

Voorgenomen beleid

- Het kabinet maakt met deze brief duidelijk dat het de trajecten 'een zorglandschap dat past' en 'zekerheid dat passende zorg er is' ziet als belangrijke basis van het realiseren van een eerlijk speelveld.
- Ten eerste gaat het kabinet via wet- en regelgeving actiever sturen op de organisatie van zorg in de regio. In de brief wordt het beleidsvoornemen uit de beleidsbrief op dit onderdeel herhaald, zodat duidelijk is dat dit aansluit op de doelstellingen en enkele maatregelen uit AZWA-afspraken E4. Het streven van het kabinet is om dit wetspakket "een zorglandschap dat past" in het vierde kwartaal van 2027 aan de Kamer aan te bieden.
- Ten tweede zet het kabinet erop in zorgverzekeraars meer instrumenten te geven om te waarborgen dat zorg passend is. Dit sluit aan op passages uit de beleidsbrief die regelen dat zorgverzekeraars de juiste instrumenten hebben om niet-passende zorg niet meer te vergoeden door te stoppen met de vergoeding van niet-gecontracteerde zorg en de informatiepositie van zorgverzekeraars te verbeteren. Dit sluit tevens aan op voorgestelde maatregelen uit AZWA-afspraken E4. Het streven van het kabinet is om dit wetspakket "zekerheid dat passende zorg er is" ook in het vierde kwartaal van 2027 aan u de Kamer aan te bieden.
- Ten derde moet de bedrijfsvoering van zorgaanbieders zo zijn ingericht dat deze het leveren van een eerlijke bijdrage door iedereen niet in de weg staat. Dit sluit onder andere aan op de zorgen die de NVZ heeft geuit in

haar brandbrief aan de toenmalig minister van VWS. De passages over de Wibz en fraude sluiten andermaal aan op de beleidsbrief.

- Ten vierde wil het kabinet specifiek voor de sector msz op korte termijn met de NZa en veldpartijen in gesprek over wat er nodig is om tot betere differentiatie van tarieven in de contractering te komen. Hierbij worden de in deze brief beschreven inzichten over onvoldoende transparantie en scheve machtsverhoudingen betrokken. Op basis van dit gesprek wil het kabinet waar nodig afspraken maken om te komen tot duidelijkere kaders voor eerlijke, gedifferentieerde tarieven. Voor zover aanpassing van wet- of regelgeving nodig is, zal het kabinet dit betrekken bij de hierboven beschreven wetstrajecten.

Datum

27 januari 2026

Reactie op brandbrief NVZ

- Op 8 december 2025 heeft de toenmalig minister van VWS een brief ontvangen van de NVZ waarin zij haar zorgen uit over de ontwikkeling van het msz-zorglandschap. De zorgen van de NVZ hebben betrekking op de omzetgroei van zbc's – in het bijzonder van niet-gecontracteerde zbc's waar private equity partijen achter zitten, die gericht zijn op productie en winst – en de druk die deze groei in personele en financiële zin voor ziekenhuizen oplevert om de basisinfrastructuur in stand te houden. Het kabinet neemt de zorgen van de NVZ serieus. Met de in deze brief beschreven beleidsmaatregelen werkt het kabinet aan het wegnemen van deze risico's en een eerlijker speelveld, ook in de msz.

4. Toelichting

a. Draagvlak politiek

Een meerderheid van de Kamer is voor het verzoek het lid Bushoff (GroenLinks-PvdA) om een debat over de groei van zelfstandige behandelcentra (zbc's) die de toegankelijkheid van de (ziekenhuis)zorg bedreigen en het weglekken van publiek (zorg)geld naar private winst (Telegraaf.nl, 8 december 2025). Dat debat wordt op een later moment gepland.

Mogelijk wordt deze brief door de Kamer betrokken in het commissiedebat Zorgverzekeringsstelsel van 10 juni of het commissiedebat IZA /AZWA op 1 juli.

b. Draagvlak maatschappelijk en eenduidige communicatie

Met deze brief sorteert u erop voor dat weliswaar niet alle voorgestelde maatregelen uit de AZWA-afspraken E4 worden ingevoerd, maar veel van de doelstellingen wel een plek krijgen in de beleidsvoornemens van het kabinet. Deze gaan op onderdelen zelfs verder dan de AZWA-afspraken.

c. Arbeidsmarkteffecten zorg- en welzijnsveld

Met deze brief wordt nog geen besluit genomen.

d. Gevolgen administratieve lasten

Met deze brief wordt nog geen besluit genomen.

e. Financiële en personele gevolgen VWS en uitvoeringsorganisaties

Met deze brief wordt nog geen besluit genomen.

f. Juridische aspecten haalbaarheid

Met deze brief wordt nog geen besluit genomen.

g. Afstemming (intern, interdepartementaal en met veldpartijen)

Afstemming intern heeft plaatsgevonden met de directies Curatieve Zorg (CZ), Mentale gezondheid en ggz (MGG) en Zorgverzekeringen (Z).

Datum

27 januari 2026

Gupta heeft de belanghebbende AZWA-partijen betrokken bij de totstandkoming van de feitenbasis.

Bilaterale gesprekken hebben plaatsgevonden met de belanghebbende AZWA-partijen. Daarnaast wordt het voorgenomen beleid besproken in het overleg van de Thematafel Contractering 9 juni en Bestuurlijk Overleg IZA-AZWA 29 juni. Beide overleggen zijn onderdeel van de governance van het IZA-AZWA.

h. Toezeggingen

U heeft toegezegd de Kamer in het tweede kwartaal van 2026 te informeren over het samenhangend pakket van maatregelen.

i. Fraudetoets

Niet van toepassing.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Deze nota gaat met een Kamerbrief mee. Gegevens die behoren tot de persoonlijke levenssfeer zijn onleesbaar gemaakt.